

„Chápu, že někteří učitelé a rodiče se budou obávat nákazy. Proto musí být dospělí i děti v maximální možné míře venku. Pokud budou uvnitř škol, musí dodržovat větší odstupy. A musí tu být i větší hygiena. A pokud budou děti jen trochu nemocné, musí zůstat doma.“

Na základní škole ve Stehelčevsi ovládají technologie všichni učitelé, od druhé třídy se žáci učí informatiku a v posledních týdnech už se proškolili i prvňáčci. O jejich **nasazení hovoří ředitelka školy Šárka Holečková (Rodiče vítání).**

Krátce

- **Organizace jednotných přijímacích zkoušek jde na ruku gymnáziím.** Ministerstvo školství trvá na organizaci jednotných přijímacích zkoušek na střední školy s jedním pokusem místo dvou. Podle predikcí epidemiologů [by bylo nejlepší zkoušku uskutečnit až v červnu](#) (Seznam). EDUin od začátku kritizuje návrh, který [znevýhodňuje žáky a mezi středními školami skutečně pomáhá jen gymnáziím](#) (Radka Hrdinová). Jiné typy škol nemají takový převis, nebo jsou schopny si mezi více uchazeči vybrat vlastním ověřováním, například telefonickým hovorem s žákem. „Včera zrovna v České televizi říkala paní Schejbalová jakožto šéfka Asociace ředitelů gymnázií, že potřebují rozrůžňovat peloton. Ale přiznejme si to, opravdu potřebuje rozrůžňovat peloton jenom škola, která má velký převis, všechny ostatní školy se dokážou naplnit plus minus tak, jak jsou zvyklé. Mimochodem, přijímací zkoušky tak, jak budou pojety, budou ještě prohlubovat nerovnosti mezi dětmi. To EDUin dlouhodobě kritizuje,“ [řekl pro Seznam Zprávy programový ředitel EDUinu Mirek Hřebecký](#). Za problematické považuje ministerstvem zvolený model přijímacích zkoušek i s ohledem na to, že současná situace ještě více rozevřela rozdíly mezi žáky v přípravě. Majetnější rodiny mohou dětem zajistit lepší přípravy než ty, které si online doučování nemohou dovolit. Lze rovněž předpokládat, že vliv školy na učení se na zkoušku je při distančním vzdělávání omezený. Navíc, s pouze jedním pokusem narůstá stres pro děti. „Takto organizovaným řízením s jedním kolem místo dvou bude stresová zátěž ještě větším faktorem. Takže nevybereme lidi, kteří mají nejvyšší studijní předpoklady, ale bude tam prostě mnohem větší ‚chybovost‘,“ uzavírá Hřebecký.
- **Agentura pro sociální začleňování shrnula rizika pro děti při nových podmínkách vzdělávání.** Ve své [rešerši zahraniční praxe](#) Agentura upozorňuje nejen na opakované zvýšení nerovností mezi vzdělávacími příležitostmi pro žáky vlivem jejich domácího prostředí, ale také na hrozbu předčasných odchodů ze vzdělávání, tzv. drop-outs. „V běžném školním provozu patří mezi nejvíce ohrožené předčasnými odchody ze vzdělávání žáci potýkající se dlouhodobě s vysokou absencí,“ uvádí autoři rešerše. V českém prostředí pak jde zejména o učně, kteří mohou ztratit motivaci, vypadnout z učení a odejít pracovat s nedokončeným středoškolským vzděláním. Takový problém [byl realitou v některých krajích již před krizí vlivem četných nabídek práce v manuálních profesích](#) (iDnes) a finanční tísně rodin. Agentura dále připomíná, že rodinný měsíční rozpočet je ještě víc pod tlakem, když rodiče náhle musí hradit obědy ratolestem, kterým je dříve plně hradil stát. Právě na [náhle zastavené programy bezplatných jídel pro potřebné děti](#) [prvně upozornil EDUin](#). „Dopad výpadku obědů zdarma je znásoben skutečností, že velká část rodin využívajících obědy zdarma pobírá dávky pomoci v hmotné nouzi, které v době uzavření škol o částku za obědy navýšeny nebyly,“ připomíná Agentura pro sociální začleňování. Stát zatím žádné kroky k obnově podpory neučinil.
- **EDUin živá poradna o vzdělávání při COVID-19 krizi.** Jde vám hlava kolem z učení dětí doma? Nebo z plánů, jak se ne/otevřou školy? Programový ředitel EDUinu Mirek Hřebecký [bude v úterý od 18:00 odpovídat na otázky v živém přenosu na našem Facebooku](#). Neváhejte nám své dotazy zaslat předem, nebo se ptát během přenosu. Podívat se také můžete na [záznam rozhovoru Veroniky Sedláčkové s Miroslavem Hřebeckým](#), kde se zevrubně řešilo postupné otevírání škol nebo vliv pandemie na vzdělávání (TV Noe).
- **Průzkumy výuky na dálku: Rodiny se obávají vyčerpání i ztráty motivace.** Tři velké výzkumy z dílny České školní inspekce, tří univerzit a výzkumného střediska PAQ Research osvětlují, [jak se rodiny potýkají s distanční výukou](#) (Aktualne.cz). Ukazuje se, že počet hodin, které rodiče stráví s dětmi nad úkoly, se liší podle jejich vlastního dosaženého vzdělání nebo stáří dítěte. Více pomoci potřebují děti na 1. stupni a méně vzdělání rodiče tráví nad učivem svých dětí delší dobu. Všechny žáky s on-line připojením má přibližně 30 procent základních škol a 60 procent škol středních. Ve zbývajících školách, kde on-line připojení není 100%, se podle zjištění školní inspekce daří všechny žáky zapojit v 90 procentech těchto škol. Učitelé ale ostatní děti nechtějí zanedbávat. „Je patrné, že se tak v současné chvíli ještě více rozevírají nůžky mezi školami z více a méně rozvinutých částí republiky. Školy, u kterých se ukázalo, že potřebují materiální i metodickou podporu, by ji měly dostat v enormní výši jak od zřizovatelů, tak i ministerstva školství,“ navrhuje předsedkyně Učiteléské platformy Petra Mazancová.
- **Známé finalisty Global Teacher Prize Czech Republic 2020.** Do letošního finále o učitelskou cenu postoupilo [11 finalistů](#). O vítězi ceny Global Teacher Prize CZ letos [rozhodne to, jak umí učit na dálku](#).

V souvislostech

DVOJÍ STANDARD? ŠKOLNÍ SKUPINY SPÍŠE OTEVŘOU ZÁKLADNÍ ŠKOLY VE VĚTŠÍCH MĚSTECH

Nechat školy úplně zavřené by z epidemiologického i společenského pohledu nedávalo smysl. Znamenalo by to také ztrátu ekonomických příležitostí, navíc prodlužující se doba odloučení ohrožuje duševní zdraví dětí. K takovému [závěru došel ředitel Ústavu pro výzkum a rozvoj vzdělávání PedF UK David Greger](#) (Blogspot) poté, co prostudoval zahraniční studie sledující souvislost mezi uzavřením škol a zpomalením šíření infekcí, včetně COVID-19. „Autoři tak zdůrazňují, že politici by měli vědět, že uzavření škol nutně nevede k výraznému snížení šíření COVID-19 a jiná opatření na omezení kontaktu jsou efektivnější, především v jejich vzájemné kombinaci. Pokud by mělo dojít k rozvolnění jiných opatření, ale školy by měly zůstat zcela zavřené, není jisté, že nám to nějak v boji proti šíření nákazy COVID-19 pomůže. Mnohem efektivnější strategií se i dle modelu Fergusona et al. jeví potřeba navýšení testování, identifikování nakažených a jejich izolace spolu s ochranou starších lidí,“ napsal na svém blogu Greger.

A zdá se, že těmto názorům naslouchala také Karmelitská. Ministerstvo školství po konzultaci s epidemiologickým týmem [připravilo plán postupného zahájení](#) (Seznam Zprávy) individuálních konzultací na vysokých školách, v posledních ročnících středních škol a v neposlední řadě částečné znovuotevření 1. stupňů základních škol. [Harmonogram uvolňování opatření naleznete na webu ministerstva školství](#). Přesto ale učitelům vrtá hlavou, proč se školní docházka neobnovuje více, když stát plánuje už za měsíc otevřít mnoho obchodů a míst, kde se lidé setkávají.

Ministerstvo školství nejvíce vyšlo vstříc rodičům malých dětí, které chodí na první stupeň základních škol. Jejich hlídání dnes musí zvládat sami, ze zdravotních důvodů nepřipadá v úvahu kontakt s prarodiči. Proto se školy pro jejich děti otevřou od 25. května [v režimu školních skupin](#) (Facebook). Ty mají být maximálně 15členné a mají se v nich potkávat jejich děti. Školy budou muset výuku zajistit tak, aby žáci z jednotlivých skupin mezi sebou nystýkaly více, než musí. Jejich děti mohou být posledně výuky zúčastnit se, pedagogy a jednotlivé skupiny volně s využitím učebnic, jenž dohlédne na plnění úkolů. V principu tak školní skupiny nahradí jak vyučování, tak družinu. Rodiče své dítě budou moci do školní skupiny přihlásit, pokud žák nebo členové jeho domácnosti nepatří do některé z rizikových skupin.

Pro základní školy znamená částečné obnovení prezenční výuky při zachování distanční formy vzdělávání více práce. Již nyní vedení většiny škol upozorňuje, že pro učitele je zajištění distanční výuky náročnější než standardní vyučování. V [šetření inspekce](#) to uvedlo zhruba 60 procent základních škol a kolem 70 procent středních. Přestože školy v distančním režimu často nenacházejí uplatnění pedagogických asistentů, kteří by mohli části výuky školních skupin převzít, koordinace mezi „onlinem a terénem“ bude výzvou. Záměrem by mělo být poskytovat všem dětem – bez ohledu na to, zda se učí ve škole, nebo doma – stejnou podporu a příležitosti pro učení. Bude ale obtížné si spravedlivý systém představit, když se učitele s některými dětmi uvidí osobně a na jiné jen občas dosáhnou přes webkameru.

Školní skupiny budou zřizovat ředitelé podle podmínek na jejich školách. Klíčový přitom bude počet volných učeben, ochrana starších učitelů a zájem rodičů. Již nyní ale je jasné, že snazší to budou mít velké základní školy, které budou moci poskytnout větší kapacitu školních skupin. Zato malé školy se mohou dostat i do stavu, kdy nebudou moci nabídnout ani jednu školní skupinu. „Máme jen první stupeň a mateřskou školu, takže nám chybí uvolněné třídy pro rozdělení žáků do skupin. Nemáme žáky kam umístit a nemáme ani dostatek lavic. Máme i kolegyně v předdůchodovém věku, pokud bude platit dobrovolnost výuky i pro vyučující a ony se rozhodnou zůstat doma, budu to muset respektovat,“ říká [ředitelka základní školy v Tehově Radana Šimčíková](#) (Učiteléská platforma).

Malé základní školy v menších obcích tak nemusí poptávku rodičů zvládat, což pro rodiče bude znamenat nerovné podmínky pro návrat do zaměstnání. „Mám pětatřicet kantorů. Z toho už teď vím, že jedenáct patří do rizikové skupiny, ať už kvůli vyššímu věku, nebo třeba špatné imunitě. Nejsme si jistí, jestli počet pedagogů bude stačit,“ [řekla Zdeňka Vrátníková, která stojí v čele plzeňské 13. ZŠ](#) (iDnes). Může tak dojít k dalšímu umocnění rozdílů mezi školami navzájem. Učitelé velkých základních škol, které spíše otevřou školní skupiny, jsou [dle nedávného šetření školní inspekce](#) totiž zhruba o čtvrtinu lépe vybaveni počítači nebo tablety. I když v nastalé koronavirové situaci mohly školy vybavení dokoupit a zlepšit svoji digitální výuku, nadále chybí iniciativa ministerstva školství a zřizovatelů, která by cílila na snížení rozdílů v kvalitě poskytovaného vzdělávání mezi jednotlivými školami.

Štěpán Kment, analytik EDUin

POMOZTE NÁM JAKO DÁRCE:

Každý dar umíme efektivně použít a proměnit ho v užitečnou informaci. Týden co týden připravujeme Beduin, píšeme a mluvíme o vzdělávání s cílem proměnit ho k lepšímu. Abychom v tom mohli pokračovat i nadále, potřebujeme Vaši podporu.

DAROVAT